

Broedvogelinventarisaties in 2006

Jip Louwe Kooijmans

In 2006 werden in Amsterdam verschillende gebieden geïnventariseerd op broedvogels. De resultaten van een aantal van deze inventarisaties zijn opgenomen in onderstaand overzicht. De tabel is een aardige steekproef van het huidige broedvogelbestand in onze stad. De plots werden geteld volgens de SOVON-methode van het BMP-A (Broedvogel Monitoring Project Alle soorten).

Zoals te lezen staat in het overzicht zijn Merel (283 territoria), Winterkoning (200), Houtduif (177) en Wilde Eend (184-185) de meest algemene soorten in de onderzochte gebieden. Er zijn, net als in voorgaande jaren, negen soorten die in alle plots voorkomen als broedvogel: Wilde Eend, Meerkoeft, Houtduif, Merel, Heggenmus, Pimpelmees, Koolmees, Zwarte Kraai en Ekster. Hoewel de tellingen slechts een deel van de stad bestrijken, kunnen we uit deze twee opsommingen opmaken dat Merel en Houtduif nog steeds de meest algemene broedvogelsoorten zijn in Amsterdam. Wanneer in het overzicht een soort met slechts één territorium vermeld staat, betekent dit niet automatisch dat de soort in Amsterdam een zeldzaamheid is; in de onderzochte gebieden is in dat geval slechts één territorium vastgesteld. In de tabel staan Wilde Eend, Grauwe Gans en de gedomesticeerde vormen 'Soepeend' en 'Soepgans' als aparte soorten vermeld.

Stedelijk gebied De Huismus broedde in alle geïnventariseerde stadspots, maar de landelijke achteruitgang van de Huismus is ook zichtbaar in Amsterdam. In 2006 broedde de Huismus in niet één van de onderzochte parken. In 2005 waren er nog territoria in de Hortus, Frankendael en het Oosterpark. Naast Huismus en de acht soorten die in alle gebieden voorkomen, zijn er nog twee soorten die in alle geïnventariseerde stedelijke gebieden zijn vastgesteld: Fuut en Stadsduif. Beide soorten zijn nog steeds heel algemeen in de bebouwde kom van Amsterdam. De Zwarte Roodstaart deed het in de stadspots dit jaar minder goed dan in voorgaande jaren. Er waren geen territoria in de onderzochte gebieden. De Staartmees had een territorium in de Polderwegbuurt en voor het eerst in de Czaar Peterbuurt. De enige huiszwaluwkolonie binnen de bebouwde kom van Amsterdam bevindt zich nog steeds aan de Verbindingsdam in het Oostelijk Havengebied. Met 32 paar was de kolonie even groot als in 2005. Het aantal Gierzwaluwen in de Czaar Peterbuurt verdubbelde van twee naar vier paar. Twee broedplaatsen die een aantal jaren in onmin waren geraakt werden weer in gebruik genomen. In tegenstelling tot vorig jaar werden geen territoria van Kleine Mantelmeeuw ontdekt in de onderzochte gebieden.

Minder boomkleverbroedparen in 2006

FOTO: KEES JONKER

Parken In de onderzochte stadsparken viel de Boomklever in aantal terug na de opleving in vorige jaren. Er waren geen territoria in het Oosterpark en Frankendael, waar dat in voorgaande jaren wel het geval was. Ook de Sperwer scoort opvallend laag. In tegenstelling tot voorgaande jaren waren er in 2006 geen territoria in het Flevopark en het Oosterpark. In de stad broeden doorgaans weinig uilen, maar in 2006 werd zelfs in het Flevopark en op Westgaarde geen ransuilterritorium ontdekt.

De Vink doet het daarentegen bijzonder goed en wordt voor het eerst als broedvogel gemeld in alle onderzochte stadsparken. Er waren maar liefst twee territoria in het kleine Wertheimpark. Ook buiten de onderzochte gebieden deed de Vink het goed in de bebouwde kom van Amsterdam. Er waren territoria van Vink waar ze in andere jaren niet gemeld werden, zoals op het Weteringcircuit en langs het Christoffel Plantijnpad. En er was een territorium in het BMP-plot rond de Polderweg.

Zeer opvallend was een territorium van Tafeleend in het Rembrandtpark. De Appelvink op Westgaarde was in 2006 waarschijnlijk het enige broedgeval in Amsterdam. De soort broedt hier nu al twee jaar. In Frankendael broedde een paar Ooievaars voor het vierde jaar in successie. De waarneming van een Groene Specht in het Oosterpark is de eerste sinds een waarneming van Aart Swart in de jaren '50 van de 20^e eeuw. Het betreft hier een waarneming van een roepende vogel binnen de datumgrenzen. Volgens de gehanteerde methode wijst dat op een territorium.

Er zijn achttien soorten die in alle geïnventariseerde parken broeden. Naast Vink en de negen eerder genoemde soorten zijn dat Holenduif, Grote Bonte Specht, Winterkoning, Roodborst, Zanglijster, Zwartkop, Tjiftjaf en Boomkruiper.

Landelijk gebied In de Lutkemeerpolder was voor het eerst geen territorium van Gele Kwikstaart, maar het gebied herbergt met Patrijs, Tureluur, Veldleeuwerik, Boerenzwaluw, Spotvogel, Huismus, Ringmus en Kneu nog altijd een indrukwekkend aantal Rode Lijstsoorten als broedvogel. Sommige van deze soorten broeden hier al jaren en zijn abusievelijk niet opgenomen in het vorig jaar verschenen boekje "Vogelen in Amsterdam".

De rode lijst is ook goed vertegenwoordigd in het Diemerpark met zes tot negen soorten, waaronder Roerdomp.

Slot De meeste gebieden die in het overzicht zijn opgenomen zullen dit jaar weer geïnventariseerd worden. Hopelijk is dit een stimulans voor anderen om ook een eigen gebied in de stad te gaan inventariseren. Wie de BMP-methode nog niet beheerst kan een seizoen met een ervaren teller meelopen om het in de jaren daarna zelf te proberen.

De volgende personen verzamelden de broedvogelgegevens, waarbij de afkortingen verwijzen naar die in de tabel: Auke Jansen (AJ), Ben Daemen (BD), Frank van Groen (FvG), Fransje Haakman (FH), Hester Schoute (HS), Jan van Blanken (JvB), Jan Timmer (JT), Jip Louwe Kooijmans (JLK), Manuel Segond (MS), Martijn Voorvelt (MV), Merijn van Leeuwen (MvL), Teun van Dijk (TvD), Wendy Bach Kolling (WBK) en alle cursisten van de BMP-cursus (curs).

Overzicht broedvogelinventarisaties Amsterdamse regio 2006

PLOT	PARKEN					
	Flevopark	Frankendaal	Oosterpark	Westgaarde	Rembrandtpark	Hortus & Wertheimpark
INVENTARISERERS	BD	AJ	WBK,MV, HS&BD	JvB	TvD	JT&MS
Dodaars						
Fuut	1				4	
Blauwe Reiger	48	70				
Roerdomp *						
Ooievaar		1				
Knobbelzwaan						
Grauwe Gans						
Soepgans			2			
Nijlgans		1				
Bergeend						
Krakeend	3	3		5		
Wilde Eend	40	9	21	10-11	36	5
Soepeend	14	8	12	2	4	3
Kuifeend				1-2		
Tafeleend					1	
Muskuseend		1				
Sperwer		1		1	1	
Havik				1		
Buizerd				1		
Torenvalk						
Patrijs *						
Fazant	4			2		
Waterhoen	12	13	4	3-4	13	
Meerkoet	16	14	8	14-16	19	4
Waterral						
Scholekster						
Kleine Plevier						
Kievit						
Tureluur *						
Stadsduif	2	24	14			1
Holenduif	3	3	2	1	1	1
Houtduif	22	12	23	6	56	6
Turkse Tortel		1		2		2
Halsbandparkiet	9	8	6		6	2
Koekoek *	1			1		
Gierzwaluw						
IJsvogel						
Groene Specht *			1	1		
Grote Bonte Specht	6	2	2	4	5	1
Graspleper *						
Veldleeuwerik *						
Huiszwaluw *						

* = Rode Lijstsoort; + = wel broedvogel, maar niet geteld; NO = niet onderzocht

Miranda-bad e.o.	Oostelijk Havengebied	STEDELIJK		LANDELIJK		TOTAAL
		Polderweg	Czaar Peterbuurt	Lutkeneer-polder	Diemer-park	
FvG&curs	BD&FH	FvG	JLK	JvB	MvL	
				3	5	8
2	7	1	1	2	8	26
						118
					1	1
						1
	2			1	1	4
					5	5
		2				4
				2	2	5
				3	3	6
				10-13	9	30-33
13	22	10	+	+	18	104-185
1	13	2	+	+		59
				2-4	6	9-12
						1
						1
						3
						1
						1
					1	1
				+	5	11
3		2		+	3	53-54
7	26	8	6	+	29	151-153
					1	1
				2	0-3	2-5
				3		3
				10		10
				2-4	0-1	2-5
3	8	24	+			76
4		1			1	17
16	8	16	9	+	3	177
1		3	3	+	1	13
		1				32
					4	6
	21		4			25
					2	2
						2
1					3	24
					0-1	0-1
				2		2
	32					32

PLOT	PARKEN					
	Flevopark	Franken- dael	Ooster- park	West- gaarde	Rembrandt- park	Hortus & Wertheimpark
Boerenzwaluw *						
Witte Kwikstaart				1		
Winterkoning	40	13	15	43	41	2
Heggenmus	9	7	1	7	10	2
Roodborst	14	3	6	39	18	1
Blauwborst						
Nachtegaal						
Mereel	48	14	32	36	86	5
Zanglijster	11	3	3	7	8	1
Sprinkhaanzanger						
Snor *						
Rietzanger	1					
Bosrietzanger	5					
Kleine Karekiet	7	4		3	1	
Spotvogel *						
Braamsluiper				1		
Grasmus	1					
Tuinfluit	3			3		
Zwartkop	11	4	5	18	17	1
Tijftjaf	8	4	3	16	15	1
Fitis	6			3		
Goudhaan				4		
Grauwe Vliegenvanger *				1		
Staatmees	1	2	2	6	5	
Pimpelmees	14	6	7	16	16	5
Koolmees	16	11	9	30	23	4
Matkop						
Boomklever	4			1		
Boomkruiper	6	2	4	9	6	2
Gaai	4	1	1	3	5	
Ekster	15	10	7	5	19	2
Kauw	1	10	6			
Zwarte Kraai	10	6	5	3	5	1
Spreeuw		3	1			
Ringmus *						
Huismus *						
Vink	4	4	1	13	9	2
Groenling	3	1		3		
Putter		1		2		1
Kneu *						
Appelvink				1		
Rietgors						
totaal	423	280	203	329-334	430	55
aantal soorten	38	36	28	42	27	23

Miranda- bad e.o.	Oostelijk Havengebied	STEDELIJK		LANDELIJK		TOTAAL
		Polderweg	Czaar Peterbuurt	Lutkenmeer- polder	Diemer- park	
				1		1
	3			2-3	5-6	11-13
12		8	2	+	24	200
5	2	5	2	+	8	58
6		1		+		88
				6	14	20
					4	4
12	15	16	10	+	9	283
3					5	41
					11	11
					0-1	0-1
				1	17	19
				14	17	36
	1			23	53	92
				1	4	5
						1
					33	34
					20	26
3		3		+	11	73
2		3		+	14	66
				+	33	42
						4
						1
2		1	1	+	0-1	20-21
9	11	9	4	+	13	110
7	8	11	5	+	9	133
					1	1
				1		6
3		1	2	+	3	38
2					1	17
8	5	2	4	+	4	81
7						24
2	6	2	1	NO	10	51
1	1		3	+	3	12
				3		3
	45	6	18	+		69
5		1			0-2	39-41
1		2	1	+	4	15
	4			6	6	20
				+	9	9
						1
					23	23
141	240	141	76	101-109	479-494	2898-2926
28	20	26	20	47	50-56	84